

بر مدار حق

توصیفی از سلوک علمی و عملی علامه مصباح یزدی رحمته الله علیه

www.ketab.ir

احمد حسین شریفی

انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

۱۴۰۰

www.koloz.ir

سرشناسه	شریفی، احمدحسین، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور	بر ملاحظه حق تعالی از سلوک علمی و عملی علامه مصباح یزدی <small>رحمته الله علیه</small> / احمدحسین شریفی.
مشخصات نشر	قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی <small>رحمته الله علیه</small> ، انتشارات، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۱۷ ص.
فروست	انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی <small>رحمته الله علیه</small> ؛ ۱۵۳۳. اخلاق؛ ۱۲۳.
شابک	978-600-444-299-2
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۱۶.
عنوان دیگر	توصیفی از سلوک علمی و عملی علامه مصباح یزدی <small>رحمته الله علیه</small> .
موضوع	مصباح یزدی، محمدتقی، ۱۳۱۳-۱۳۹۹.
موضوع	Mesbah Yazdi, Mohammad Taqi, 1935-2021
موضوع	مجتهدان و علما - ایران.
موضوع	'Ulama -- Iran
موضوع	اخلاق عرفانی.
موضوع	●Mystical ethics
شناسه افزوده	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی <small>رحمته الله علیه</small> . انتشارات.
رده‌بندی کنگره	BP۳/۵۵
رده‌بندی دیویی	۹۹۸/۲۹۷
شماره کتاب‌شناسی ملی	۸۴۷۸۹۴۲
اطلاعات رکورد	فیا.
کتاب‌شناسی	

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

۱۵۴۲

شماره ردیف

اخلاق - ۱۲۳

شماره موضوعی

۱۴۰۰-۳۳

بر مدار حق: توصیفی از سلوک علمی و عملی علامه مصباح

- نویسنده: احمدحسین شریفی
- ناشر: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
- چاپ: زمزم
- نوبت و تاریخ چاپ: دوم، بهار ۱۴۰۲
- شمارگان: ۱۰۰۰
- قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

- دفتر مرکزی: قم، خیابان شهید، کوی ممتاز، پلاک ۲۸
- تلفن و نمابر: ۰۲۵-۳۷۷۴۲۳۲۶
- شعبه تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان ۱۲ فروردین و شهید منیری جاوید، ساختمان شماره ۳۱۰، طبقه سوم، واحد ۱۱۲
- تلفن و نمابر: ۰۲۱-۶۶۴۶۶۱۲۱
- شعبه مؤسسه امام خمینی (ره): قم، بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
- تلفن: ۰۲۵-۲۲۱۱۳۶۲۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۴-۲۹۹-۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۹ به جای مقدمه
۱۲ تفکر
۱۴ اخلاص و کار برای خدا
۱۷ زهد و دنیاگریزی
۱۹ توسل به اهل بیت <small>علیهم السلام</small>
۲۱ وظیفه گرایی
۲۴ حلم و بردباری
۲۷ فروتنی و تواضع
۳۰ پرهیز از خودنمایی
۳۲ صفا و محبت
۳۴ صمت و سکوت
۳۷ قلت طعام
۳۹ فیلسوف مریبی
۴۱ بلندهمتی
۴۴ آزاداندیشی
۴۶ هدف‌داری
۴۹ پایبندی به عقل و استدلال
۵۲ نظم و انتظام فکری و عملی
۵۴ جامعیت
۵۷ روحیه نقادی

۵۹	خلأیینی و رخنه یابی
۶۱	تفکر انضمامی
۶۴	بصیرت و روشن بینی
۶۷	غیرت و شجاعت در دفاع از دین
۶۹	مرزبانی فکر و فرهنگ
۷۱	زمان شناسی
۷۴	حکیم دوار
۷۶	حکیم نظریه پرداز
۷۸	فیلسوف مؤسس
۸۲	فیلسوف و نظریه پرداز اخلاق
۸۴	الگوی علمی و عملی اسلامی سازی علوم انسانی
۹۰	مواجهه با شبهات
۹۴	تفکر تشکیلاتی و گروهی
۹۶	تصمیم گیری های کارشناسانه و دقیق
۹۸	پرهیز از استبداد در تصمیم گیری
۱۰۰	قانون گرایی
۱۰۲	اهتمام به حفظ بیت المال
۱۰۴	استفاده حداکثری از امکانات
۱۰۵	مدیریت امکانات ساز
۱۰۶	تصمیم گیری حجت محور
۱۰۸	مبارزه متفکرانه و فیلسوفانه
۱۱۲	سخن پایانی: جوخه های ترور همچنان مشغول به کارند
۱۱۶	فهرست منابع

به جای مقدمه

فروغ روی تو بر جان چنان تجلی کرد

که بر سواد شب تیره پرتو مصباح

سخن گفتن از سلوک علمی و عملی حکیم فرزانه‌ای که خمینی کبیر* او را «ذو الشهادتین» می‌دانست و علامه علامه پروری چون طباطبائی بزرگ او را در میان شاگردان خویش «همچون انجیر در میان سایر میوه‌ها» می‌شمرد چرا که در گفتار و رفتار و اندیشه او امر زائدی نمی‌دید، سخت و دشوار است.

نوشتن از اوصاف کسی که شهید بهشتی او را «مصباح دوستان» توصیف می‌کرد و آیت‌الله شبیری زنجانی در وصف او می‌گوید «افای مصباح را خدا مربی خلق کرده است» و آیت‌الله مشکینی او را «از خزانه‌های وجودی» حوزه‌های علمیه و «شمشیر برنده اسلام در مقابل کفر» معرفی می‌کرد و آیت‌الله مظاهری «حمایت از او را حمایت از امام زمان» می‌داند و آیت‌الله جوادی آملی بعد از ذکر نام او می‌گوید «روحی له الفداء» سهل و ساده نیست.

برشمردن ویژگی‌های علمی و عملی مردی که رهبر فرزانه انقلاب اسلامی در وصفش کلمات سترگ و جملات شگرفی بیان کرده و او را همواره «بر مدار حق» و از «برکات ماندگار حوزه علمیه قم» و «وجودی مبارک و مغتنم» و «منبع فکر و اندیشه بی‌غل و غش معارف اسلامی» و «فقیه، فیلسوف، متفکر و صاحب‌نظر در

مسائل اساسی اسلام» و «پرکننده خلأ علامه طباطبائی و شهید مطهری» و «عقبه تئوریک نظام» و «یک شخصیت علمی فکری روشنفکری برجسته» دانسته و در قدردانی از منزلت او فرموده است: «بنده هم به سهم خودم قدر آقای مصباح را می‌دانم. واقعاً می‌دانم که ایشان در کشور و برای اسلام چه وزنه‌ای هستند و حقاً و انصافاً ما امروز نظیر ایشان را حالا به این تعبیر بگوییم، خیلی نادر نظیر آقای مصباح ممکن است وجود داشته باشد با این وزانت علمی و عمق علمی و احاطه و وسعت و با این آگاهی و بینش و صفا... این سه جهت در ایشان جمع است؛ هم علم، هم بصیرت به معنای حقیقی کلمه و هم صفا» بسیار سخت و دشوار است.

چگونه می‌توان با کلمات کم‌رمق، مردی را ترسیم کرد که حکیم فرزانه انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، خود را عزادار و سوگوار رفتن او دانست و در پیامی که برای هجران سنگینش صادر کرد، او را «عالمی ربانی»، «فقیه»، «حکیمی مجاهد»، «متفکری برجسته»، «مدبری شایسته»، «دارای زبانی گویا در اظهار حق» و «پای بی‌التماس» در صراط مستقیم» و دارای خدماتی کم‌نظیر در «تولید اندیشه دینی»، «نگارش کتب راهگشا» و «تریت شاگردان ممتاز و اثرگذار» معرفی کردند و حضور انقلابی او را «در همه میدان‌هایی که به حضور او احساس نیاز می‌شد» کم‌نظیر دانستند و در بیان پارسایی و پرهیزگاری مادام‌العمر ایشان، چنین شهادت دادند که «پارسائی و پرهیزگاری خصلت همیشگی ایشان از دوران جوانی تا آخر عمر بود» و در جمله‌ای بلند و پرمعنا او را سالک «طریق معرفت توحیدی» معرفی کردند.

بی‌تردید، نمی‌توان «دریا را در سبو گنجانند» و حق بدهید که نوشتن و گفتن از چنین مرد بی‌بدیل و بی‌نظیری برای همچون من نارسا و ناتوانی بسیار دشوار است. در همین آغاز، می‌گویم که هرگز نمی‌توانم «نمی» از «یم» وجود او را نمایان کنم و قطره‌ای از دریای علم و حکمت و سلوک مجاهدانه و زاهدانه او را به لبان تشنگان حقیقت برسانم.

کمال حسن رویت را صفت کردن نمی دانم

که حیران باز می مانم چه داند گفت حیرانی

اما مگر ذهن و زبانی که پرورش یافته آن حکیم حکمت متعالیه و آن سالک «طریق معرفت توحیدی» است، می تواند به بهانه ناتوانی در نمایاندن چهره کامل ماه، آرام نشیند و زبان در کام گیرد و بهره خود را از شعاع نور حکمت تاب مصباح معرفت و چراغ فروزنده حکمت، بازگو نکند؟ مگر می توان چشم عاشق را دوخت که معشوق را نبیند؟ و مگر می توان پای بلبل را بست که بر گل نشیند و برای گل نسراید؟

با همه خلق نمودم خم ابرو که تو داری

ماه نو هر که ببیند به همه خلق نماید

احمدحسین شریفی

۱۴۰۰/۴/۲۲